

Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ оқу-әдістемелік кешені
Мамандығы: Құқықтану
Шифр: 5В030100
Пән: Сот сараптамасы

ПӘННІҢ МАЗМҰНЫ

СЕМИНАР САБАҚТАРЫ

**Тақырып 1,2 : Сот сараптамасының түсінігі, оның ғылыми, құқықтық және ұйымдастырушылық негіздері. Арнайы білімнің ұғымы оның қолдану формалары.
(2 сағат)**

1. Арнайы білімнің түсінігі, сот өндірісінде қолдану негіздері.
2. Аудит, ревизия, соттық емес сараптаманы сот өндірісінде қолдану нысандары. Қазақстан Республикасында арнайы білімнің даму эволюциясы.
3. Сот сараптамасының ұғымы, пәні.
4. Маманның сот өндірісіне қатысуы. Сарапшының құқықтары мен міндеттері.
5. Соттық емес сараптамалар. Аудит пен ревизия. Білгір тұлғалардың ақпараттық қызметі.
6. Қазақстан Республикасында сот сараптама мекемелері.

Тақырып 3: Сот сараптамасын топтастыру. (1 сағат)

Келесі сұрақтар бойынша сұрау жүргізу:

1. Білім саласы бойынша сот сараптамасын топтастыру түсінігі.
2. Сот сараптамасының класттары.
3. Сот сараптамасының түрлері және жалпы сипаты.
4. Жеке, алқалы сараптамалардың түсінігі және мақсаты.
5. Біртекті, кешенді сараптамалардың түсінігі және мақсаты.

Тақырып 4: Материалдарды дайындау мен сот сараптамасын тағайындау (1 сағат)

1. Сот сараптамасына дайындық кезеңінің түсінігі, ерекшеліктері.

2. Сот сараптамасын жүргізудің және тағайындаудың негіздері. Материалдарды дайындау мен сот сараптамасын тағайындауда тергеушінің, маманның, сарапшының құзыреті.
3. Сот сараптама объектілерін зерттеудегі сарапшының құқықтары мен міндеттері. Сараптама мекемелерін (сарапшыны) және сараптама тағайындау уақытын таңдау.
4. Сарапшыдан бас тарту негіздері.
5. Салыстырмалы үлгілер түсінігі, түрлері. Сараптамалық зерттеу үшін үлгілер алу.
6. Сот сараптамасын тағайындау қаулысы, түсінігі және құрылысы.

Тақырып 5: Сот сараптамасын жүргізудің әдістемелік негіздері (1 сағат).

Келесі сұрақтар бойынша сұрау жүргізу:

1. Сараптамалық зерттеу әдістемесінің түсінігі және оны қолдану.
2. Сараптамалық зерттеу сатылары: қарау, жеке, салыстырмалы, нәтиже шығару.
3. Зерттеу барысында қолданылатын ғылыми-техникалық құрал-жабдықтар.
4. Идентификациялық, идентификациялық емес зерттеу әдістемесі.

Тақырып 6: Қолжазба сараптамасы (1 сағат).

Келесі сұрақтар бойынша сұрау жүргізу:

1. Соттық қолжазбатану сараптамасының түсінігі, пәні, ғылыми негіздері, түрлері.
2. Қолжазба сараптамасына жіберілетін материалдарды дайындау.
3. Салыстырмалы эксперттік зерттеу үшін үлгілерді алу және оған қойылатын талаптардың ерекшеліктері.
4. Сараптамамен шешілетін идентификациялық және идентификациялық емес мәселелері.

Берілген фабула бойынша қолжазба сараптамасын тағайындау туралы қаулы құрастыру және оны талқылау.

Тақырып 7: Құжаттардың техника-криминалистикалық сараптамасы. (1 сағат).

Келесі сұрақтар бойынша сұрау жүргізу:

1. Құжаттардың техника-криминалистикалық сараптамасының түсінігі, пәні, ғылыми негіздері, түрлері.
2. Құжаттардың техника-криминалистикалық сараптамасына жіберілетін материалдарды дайындау.
3. Салыстырмалы эксперттік зерттеу үшін үлгілерді алу және оған қойылатын талаптардың ерекшеліктері.
4. Алғашқы мазмұнына өзгеріс енгізілген құжаттарды зерттеу сараптамасы.
5. Мөр және мөртаңбаларының сараптамасы.
6. Машинкамен жазылған және компьютерде басылған құжаттарды зерттеу сараптамасы.
7. Құжаттарды сот-техникалық зерттеу сараптамаларының өзге түрлері.

Берілген фабула бойынша құжаттардың техника-криминалистикалық сараптамасын тағайындау туралы қаулы құрастыру және оны талқылау.

Тақырып 8: Трасологиялық сараптама (2 сағат).

Келесі сұрақтар бойынша сұрау жүргізу:

1. Трасологиялық сараптамасының түсінігі, пәні, ғылыми негіздері, түрлері.
2. Трасологиялық сараптамасына жіберілетін материалдарды дайындау.
3. Салыстырмалы эксперттік зерттеу үшін үлгілерді алу және оған қойылатын талаптардың ерекшеліктері.
4. Қол іздерінің сараптамасы.
5. Аяқ (аяқ киім) іздерінің сараптамасы.
6. Адамның тісінің және басқа да іздерінің сараптамасы.
7. Бұзу құрал-жабдықтары іздерінің сараптамасы.
8. Көлік құралдарының трасологиялық сараптамасы.
9. Бүтінді бөлшек бойынша трасологиялық сәйкестендіру.

Берілген фабула бойынша трасологиялық сараптамасын тағайындау туралы қаулы құрастыру және оны талқылау.

Тақырып 9: Баллистикалық сараптама (1 сағат).

Келесі сұрақтар бойынша сұрау жүргізу:

1. Сот баллистика сараптамасының түсінігі, пәні, ғылыми негіздері, түрлері.
2. Сот баллистика сараптамасына жіберілетін материалдарды дайындау.
3. Атылатын қару мен атыс құралдарына жататын (тиісті) объектілерді және олардың түрін, моделін, үлгілерін анықтау сараптамасы.
4. Ату құралы мен оқ-дәрінің техникалық жағдайын анықтау сараптамасы.
5. Атылған гильзада қалған із бойынша атылатын қаруды сәйкестендіру сараптамасы.
6. Ату (атқан адамның тұрған жерін, ату уақытын, бағытын, дистанциясын анықтау) жағдайын анықтаудың сот-баллистикалық сараптамасы.

Берілген фабула бойынша баллистикалық сараптамасын тағайындау туралы қаулы құрастыру және оны талқылау.

Тақырып 10: Заттар мен бұйымдардың криминалистикалық сараптамасы. (1 сағат)

Келесі сұрақтар бойынша сұрау жүргізу:

1. Заттар мен бұйымдардың криминалистік сараптамасының түсінігі, пәні, ғылыми негіздері, түрлері.
2. Заттар мен бұйымдардың криминалистік сараптамасына жіберілетін материалдарды дайындау.
3. Топырақтану сараптамасы.

4. Лак-бояу және боялған заттардың криминалистік сараптамасы.
 5. Талшық және одан жасалған заттар мен бұйымдардың криминалистік сараптамасы.
 6. Жанармай және мұнай өнімдерінің сараптамасы.
 7. Есірткі өнімдерінің, психотроптық заттардың және прекурсорлардың сараптамасы.
 8. Өрт-техникалық сараптама.
 9. Заттар мен бұйымдарды эксперттік зерттеудің басқа да түрлері.
- Берілген фабула бойынша заттар мен бұйымдардың криминалистік сараптамасын тағайындау туралы қаулы құрастыру және оны талқылау.

Тақырып 11: Автотехникалық сараптама. (1 сағат)

Келесі сұрақтар бойынша сұрау жүргізу:

1. Автотехникалық сараптаманың түсінігі, пәні, ғылыми негіздері, түрлері.
 2. Сараптамаға жіберілетін материалдарды дайындау.
 3. Жол-көлік оқиғасы жағдайын зерттеу сараптамасы.
 4. Жол-көлік оқиғасы механизмін және оның жеке элементтерін зерттеу сараптамасы.
 5. Көлік құралдарының техникалық жағдайын зерттеу сараптамасы.
- Берілген фабула бойынша автотехникалық сараптамасын тағайындау туралы қаулы құрастыру және оны талқылау.

Тақырып 12: Сот сараптамасының басқа да түрлері. (2 сағат)

Келесі сұрақтар бойынша сұрау жүргізу:

1. Товароведтік сараптама.
2. Құрылыс-техникалық сараптама.
3. Экономикалық сараптамалар.
4. Сараптамаға жіберілетін материалдарды дайындау ерекшеліктері.

Тақырып 13: Сарапшының қорытындысы және оны тергеуші мен соттың бағалауы (1 сағат)

Келесі сұрақтар бойынша сұрау жүргізу:

1. Сарапшының қорытындысының түсінігі, мазмұны мен құрылысы.
2. Сарапшының қорытындысын тергеуші мен соттың бағалауы.
3. Бағалаудың мақсаты мен әдістері.

Мұрағаттағы сот сарапшылардың қорытындыларымен танысу.

Курстың саясаты:

- студент барлық дәрістер мен семинар сабақтарына қатысуы тиіс;
- студент семинар сабақтарының 1/3 жауап беруі тиіс;
- жіберілген барлық сабақтарды ауызша формада тапсыруға;

- дәріс, семинар сабақтарына кешікпеуге;
- аудиторияда отырғанда мобильді телефондарды сөндіруге тиіс;
- студенттердің белсенділігі, шекті мөлшердегі балл алғандары және барлық тапсырмаларды дер кезінде орындағаны үшін марапатталады, емтиханда автомат “үздік” баға қойылады;
- рефераттар жазбаша формада орындалып, кестеге сай қорғалуы тиіс;

Оқыту әдістері:

Дәрістер және сұрау салу
Сөз жарыстыру және кішігірім топтарда жұмыс істеу
Қысқа баяндамалар
Сабақта интервью алу
Конференциялар мен презентациялар

Оқытушының студентке қатысты күтетін нәтижелері.

Курсты тәмамдағаннан соң студенттер келесілерді меңгеруі қажет:

- сот сараптамасы пәнінің жалпы ережелері мен негізгі түсініктерін меңгеруі;
- жеке сараптама түрлері бойынша қаулы шығаруға;
- негізгі және қосымша әдебиеттерді табу және зерделей білу;

Білімді бағалау критериилері, % шаққандағы балы

Бақылау жұмыстары	60
Жеке тапсырмалар (СӨЖ)	
Қорытынды емтихан	40

Білімді бағалау кестесі:

Бағаның әріптік эквиваленті	Бағаның сандық эквиваленті (GPA)	% шаққандағы балдар	Дәстүрлі жүйе бойынша баға
A	4	95-100	«Өте жақсы»
A-	3,67	90-94	
B+	3,33	85-89	
B	3	80-84	«Жақсы»
B-	2,67	75-79	
C+	2,33	70-74	
C	2	65-69	«Қанағаттанарлық»
C-	1,67	60-64	
D+	1,33	55-59	
D	1	50-54	
F	-	0-49	«Қанағаттанарлықсыз» (өте алмайтын баға)
I	-	-	«Пәннің оқылуы»

			толық біткен жоқ»
W	-	-	«Пәннен бас тарту»
AW	-	-	«Пәннен шығарылды»
AU	-	-	«Пән толық тыңдалды»
P/NP (Pass / No Pass)	-	65-100/0-64	«Сынақтан өтті/ сынақтан өтепеді»

АРАЛЫҚ БАҚЫЛАУ ТАҚЫРЫПТАРЫ

1 – АБ

- тапсыру мерзімі – 6 апта

1-аралық бақылау сұрақтары:

1. Арнайы танымның түсінігі және оларды қылмыстық процесте қолданудың формалары.
2. Сот сараптамасының ғылыми және процесуалдық негіздері.
3. Сот сарапшысы және оның құзыреті.
4. Қазақстан Республикасы сот сараптамасы органдары және олардың атқаратын қызметтері.
5. Сот сараптамасын тағайындау және оған дайындық, йіу әбдәіс.
6. Сот сараптамасын жүргізуді сот сараптамасы органдарында ұйымдастыру.
7. Штаттан тыс сарапшыларды сот сараптамасын жүргізуге тарту.
8. Сараптамалық зерттеу үшін үлгілерді алу.
9. Қайталама сараптаманың ұғымы.
10. Қосымша сараптаманың ұғымы.
11. Кешенді сараптама ұғымы.
12. Комиссиялық сараптаманың ұғымы.
13. Сот сараптамасында қолданылатын ғылыми-техникалық құрал-жабдықтары.
14. Сот сараптамасы әдістерінің жүйесі.
15. Сараптама тағайындау ерекшеліктері мен оны жүргізудің қазіргі уақытқа сай мүмкіндіктері.

2 – АБ

- тапсыру мерзімі – 14 апта

2-аралық бақылау сұрақтары:

1. Экономикалық сараптаманың түрлері.
2. Сарапшының қорытындысын бағалау.

3. Трасологиялық сараптамаға дайындық.
4. Аяқтың іздерін трасологиялық зерттеу.
5. Көлікті трасологиялық зерттеу.
6. Қолжазба сараптамасы.
7. Сот автотехникалық сараптама.
8. Идентификациялық және диагностикалық сараптама.
9. Құжаттарды криминалистік техникалық зерттеу.
10. Қолжазба сараптамасына дайындық.
11. Баллистикалық сараптаманың пәні.
12. Сот -баллистикалық сараптаманың объектілері.
13. Талшықты зерттеу сараптамасы.

“Сот сараптамасы” пәнінен курстық жұмыс тақырыптары.

1. Арнайы танымның түсінігі және оларды қылмыстық іс жүргізуде қолданудың формалары.
2. Сот сараптамасының ғылыми және процесуалдық негіздері.
3. Сот сарапшысы және оның құзыреті.
4. Қазақстан Республикасы сот сараптамасы органдары және олардың атқаратын қызметтері.
5. Сот сараптамасын тағайындау және оған дайындық.
6. Сот сараптамасын жүргізуді сот сараптамасы органдарында ұйымдастыру.
7. Штаттан тыс сарапшыларды сот сараптамасын жүргізуге тарту.
8. Сараптамалық зерттеу үшін үлгілерді алу.
9. Қайталама сараптама.
10. Қосымша сараптама.
11. Кешенді сараптама.
12. Комиссиялық сараптама.
13. Сот сараптамасының ғылыми-техникалық құрал-жабдықтары.
14. Сот сараптамасы әдістерінің жүйесі.
15. Эксперттік зерттеудің құрлымы және оның кезеңдерінің мазмұны.
16. Сараптама жүргізу кезінде сезікті мен айыпталушының құқықтары мен міндеттері
17. Сот сараптамалық қызметті лицензиялау және аттестациялау тәртібі
18. Сот сараптамасының мемлекеттік реестрі
19. Эксперттік этика және сот сарапшысының жауапкершілігі
20. Азаматтық істер бойынша сот сараптамасын тағайындаудың негізі мен тәртібі.

ҰСЫНЫЛАТЫН ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ:

Нормативті-құқықты актілер

1. Қазақстан Республикасының Конституциясы 30 тамыз 1995 жыл
2. Қазақстан Республикасының 2010 жылдан 2020 жылға дейінгі кезеңге арналған Құқықтық саясат тұжырымдамасы
3. Қазақстан Республикасындағы Заңы Қазақстан Республикасының сот-сараптама қызметі туралы , 20.01.2010 жыл
4. Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодексі Қазақстан Республикасының 1997 жылғы 16 шілдедегі N 167 Кодексі
5. Қазақстан Республикасының Қылмыстық іс жүргізу кодексі Қазақстан Республикасының 1997 жылғы 13 желтоқсандағы N 206 Кодексі
6. Сот сараптамасы қызметін лицензиялау ережесін және оған қойылатын біліктілік талаптарын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2007 жылғы 18 маусымдағы N 504 Қаулысы
7. Сот сарапшысы біліктілігін беру үшін біліктілік емтиханын тапсыру ережесін, Қазақстан Республикасы Әділет министрлігі аттестациялық комиссиясының сот сарапшыларын аттестациялау ережесін бекіту туралы Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің 2005 жылғы 5 тамыздағы N 214 Бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2005 жылғы 11 тамызда тіркелді. Тіркеу N 3784 "Заң газеті" 2005 жыл 16 қараша N 148(772)
8. Сот-медициналық, сот-психиатриялық және сот-наркологиялық сарапшыларды аттестаттауды өткізу жөніндегі нұсқаулық
9. Сот-сараптамалық қызметті лицензиялау жөніндегі комиссияның жұмысы туралы Ереже
10. Қазақстан Республикасы Әділет Министрлігінің Сот сараптамасы Орталығы жанындағы біліктілік комиссиясы қызметінің тәртібі туралы Қазақстан Республикасы Әділет министрінің Бұйрық 1998 жылғы 16 наурыз N 181 Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 1998 жылғы 27 сәуірде N 509 тіркелді,
11. «Жекелеген қару түрлерінің айналымына мемлекеттік бақылау жасау туралы Қазақстан Республикасының заңы 1998 жылғы 30 желтоқсан.

Негізгі әдебиеттер:

1. Исаев А.А. Теоретические и правовые проблемы применения специальных познаний для квалификации преступлений. Алматы: «Жеті жарғы», 1999.-240с.
2. Бычкова С.Ф. Организация назначения и производства суд.экспертиз. Алматы: «Жеті жарғы» 1999
3. Поврезнюк Г.И. Судебная экспертиза. Алматы: ТОО «Аян Эдет», 1999.-208с.
4. Россинская Е.Р. Судебная экспертиза в уголовном, гражданском, административном процессе. М.,1996-224с.
5. Аубакиров А.Ф., Мозговых Г.А., Шакиров К.Н. Криминалистическое исследование холодного оружия. Метод. разработка. Алма-Ата, КазГУ, 1991.-55с.
6. Богодухова Е.Д., Мозговых Г.А. Подготовка материалов и назначение судебно-технической экспертизы документов. Метод. пособие. Алматы. КазНИИСЭ. 1994-42с.
7. Мозговых Г.А. Судебно-трасологическая экспертиза. Метод. разработка. Алма-Ата. КазГУ, 1988-36с.

8. Аубакиров А.Ф., Ким Э. Криминалистическая экспертиза материалов и веществ: Уч. пособие. Алматы. ВШП «Эділет», 2001-222с.

9.

Қосымша әдебиеттер:

1. Винбегр А.И., Малаховская Н.Т. Судебная экспертология / Общетеоретические и методологические проблемы судебных экспертиз: Уч. пособие. Волгоград: ВСШ МВД СССР, 1979, -184

2. Мозговых Г.А. Получение образцов для экспертного исследования / Вестник КазГУ, серия юридическая № 4(13), Алматы, 1999.

3. Мозговых Г.А. Предмет судебной экспертизы / Вестник КазГУ, серия юридическая № 4 (13), Алматы 1999.

4. Шакиров К.Н. Судебная экспертиза. Учебно-практическое пособие в схемах. Алматы: ВШП «Эділет», 1998. -48с.

5. Шакиров К.Н. Судебная экспертиза: проблемы теории и практики.- Алматы: Аркаим, 2002-288с.

6. Инструкция по производству судебных экспертиз и специализированных исследований в Центре судебной экспертизы МЮ РК.- Алматы: «Жеті жарғы», 2002-372с.

7. Россинская Е.Р. Профессия-эксперт.

8. Исаев А.А. Трасологическая экспертиза механических повреждений одежды. Метод. разработка. Алма-Ата. КазГУ, 1991-48с.

9. Вандер М.Б. Криминалистическая экспертиза материалов, веществ, изделий.- Спб: Питер, 2001-128с.

10. Энциклопедия судебной экспертизы под ред. Т.В. Аверьновой. Е.Р. Россинской. М.: Юристъ, 1999.-552с.